

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. - Posamezna številka 1.— Din.

Ob 50 letnici predilnice.

Dne 13. maja je preteklo 50 let odkar je protokolirana predilnica in tkalnica Glanzmann & Gassner v Trziču. Upravičeno je bila 50 letnica v Trziču slovesno praznovana, saj je predilnica v resnici krušna mati Trziča in okolice. Lep je bil okras tovarne ob jubileju, pristrčne so bile čestitke vseh tržiških predstavnikov, nepozaben bo vsem večerni obhod nameščencev in delavcev s cerkveno godbo in balončki. Pri vseh teh slovesnostih sta pa stopali tržiškemu župniku pred oči zlasti dve sliki, kateri naj bo dovoljeno v župnijskem listu označiti.

1. Osebnostno blagopokojnega g. Andreja Gassnerja nisem poznal. O njegovem res pobožnem in lepem življenju je pa že pred leti govorila vsa dežela in zlasti Trzičani vedo povedati mnogo še sedaj o njem. Moči za življenje in za vsa svoja podjetja je iskal predvsem v molitvi. Umaknil se je nekaj let pred smrtjo iz Trziča, pustil je pa svojemu tovarniškemu podjetju lep spomin in opomin. Ta spomin in opomin je podoba Marije vedne Pomoči, ki jo je blagopokojni posebno častil. S podobo je zapustil svojemu podjetju lep spomin in opomin: Molil!

2. Bilo je pred par leti. Na nedeljo zvečer sem spremljal nekega obiskovalca proti kolodvoru. Tema je že legala na Trzič. Po isti poti je šlo precej ljudi proti dvorani nekega društva, ki je tisti večer z veliko reklamo uprizarjalo burko „Charlijeva teta“. Ko sva prišla s spremljevalcem mimo predilnice, sva videla skozi okno, ki je bilo tedaj slučajno nezagrnjeno, kako v glavni pisarni e dini človek — dela. Bil je pri svoji pisalni mizi neumorni g. Edmund Glanzmann. Mož vztrajnega dela kljub visokim svojim letom! Vseh petdeset let je ta vztrajni mož svojemu podjetju lep zgled in opomin: Delaj!

Molitev in delo posreduje božji blagoslov. Le-ta naj tržiško krušno mater, njene gg. lastnike, nameščence in delavce vedno spremlja!

Zakrajšek Viktor:

Prvo sv. obhajilo.

Razumljivo je, da na novi službi večkrat obujam spomine na svoje prvo službeno mesto v Trziču. Eden najlepših spominov je pač spomin na dneve prvega sv. obhajila. Najbolj živ mi je bil ta spomin velikonočni torek, ko sem v Beranah podelil prvo. sv. obhajilo dvojici otrok. Pred meseci sem ju tam našel, dvanajstletna sta že bila, a o sv. spovedi in sv. obhajilu sta komaj malo vedela. Poslal sem jima katekizem in določil, kaj naj se pred vsem naučita.

Na velikonočni ponedeljek sem zjutraj zgodaj spovedoval in maševal v novi cerkvi sv. Antona v Gusinju, ki je še popolnoma brez notranje opreme in seveda tudi brez duhovnika. Poštni avto je že nestrpno dajal znamenja za odhod, ko sem po sv. maši hitro vse pospravil v kovčeg in odhitel proti avtomobilu mimo Albancev, ki so v velikonočnem razpoloženju plesali pred cerkvijo svoje narodno kolo. Z avtom smo odbrzeli proti Plavu, kjer sem prejšnji dan krstil v slovenski družini dvojčka — Cirila in Metoda. 50 km dolgo pot od Gusinja do Beran smo kar srečno prevozili. V Beranah so me verniki že čakali; kmalu so napolnili šolsko sobo, kjer sem opravil sv. mašo. Proti 12. uri se je pomikal kazalec, ko je bilo tudi tu opravljeno. Kosilo se je že kar prileglo; gostitelju sem nato krstil dete, ki je že tri mesece čakalo na milost sv. krsta. Sedaj šele sta prišla prvoobhajanca na vrsto. Ni bilo ravno mnogo truda z njima; lepo sta se vse naučila in izvrstno znala. Pripravil sem ju, kolikor se je pač dalo v kratkem času.

Drugo jutro je bilo treba zopet zgodaj začeti. Poleg prvoobhajancev se je spovedalo še nekaj drugih. Brez pritrtkavanja in slovesnega spreveda, brez petja in glasne molitve je potekla ta slovesnost. Mali zvonček je naznanjal dele sv. maše; profesor-ministrant je odgovarjal mojim molitvam; nekam prazne so bile šolske stene, ko je

ob pobožnem razpoloženju vseh navzočih Jezus v sv. Rešnjem Telesu prvič obiskal in sprejel v svoje varstvo dve mladi nedolžni duši. Naj ostane v teh dušah kot v tabernaklju, sem pomislil, ko pa daleč, daleč naokrog nima tabernaklja, da bi bival med svojimi...

Po sv. maši sem nesel Kralja duš v sv. hostiji še bolni ženi na dom. Za slavnostni zajutrek tudi ni bilo časa, zakaj že je čakal poštni avto, ki me je odpeljal preko gora proti sredini Kosovega polja, kjer me je čakala podobna slovesnost.

Tiho in skromno obiskuje Jezus svoje, raztresene med drugoverci, a dušam je povsod ista tolažba in ista moč.

Viktor Kragl:

Bivšemu tržiškemu župniku † Fr. Sal. Špendal-u v spomin!

(Nadaljevanje.)

Da nekaterih novejših naprav ni odobral, oz. da se ni mogel vanje uživati, bi skoraj sodil, da je njegov bister, prevdaren duh zrl v bodočnost in sumil, da ne bodo prinesle zaželjenih uspehov. Marsikaj, kar se mu je celo štelo v zlo, — n. pr. njegovi nazori glede podeželskih posojilnic — je bilo pač izraz njegove modrosti, kar sam tok časa prej ali slej pokaže.

Lepa poteza v Špendalovem značaju je bilo njegovo spoštovanje do stanovskih predstojnikov; za vse, tudi malenkostne reči, je prosil razsodbe oz. navodila pri svojem škofu. Ponovno je tudi svojim podložnim, svojim faranom, priporočal spoštovanje do višjih cerkvenih predstojnikov. Večkrat je pri razglasitvi raznih cerkvenih odredb še pristavil prošnjo: „Prosim vas, poslušajte glas svojega škofa.“ Za izkazano spoštovanje do predstojnikov je pa poznal tudi zahvalo. Tako je n. pr. po odhodu škofa dr. Missia leta 1886 oznanil: „Ob priliki birme ste se, ljubi farani, tako lepo in častno obnašali, da vam gre po vsi pravici očitna pohvala. S sprejemom, katerega ste škofu napravili, ste sami sebe najbolj počastili. Tako so škof sami rekli. Glejte, da ta čast stanovitna ostane nad faro tržiško!“

Glede sebe in svojih duhovnih pomočnikov je dostikrat faranom pojasnjeval, da jim s tem, kar jim priporočajo, le dobro hočejo in je prosiče pristavljaj: „Ljubi farani, glejte vse to in to smo vam oskrbeli; vse, kar je v naši moči, prosim, poslušajte nas! — Če se ni naprosenega storilo, je

poprosil vnovič, rekoč: „Naredite nam enkrat to veselje, da boste glede tega ubogali.“

Nikakor ni bil tega mnenja, da bi se v tem ali onem ne mogel kaj zmotiti, zato je ob napovedi škofovih in dekanjskih vizitacij v oznanilu pripomnil: „Ako ima kdo kako pritožbo v duhovnih ali cerkvenih rečeh, naj se brez strahu le oglasi.“

Odločno pa je † Špendal želel in pričakoval spoštovanja in upoštevanja od svojih podložnih. Neizprosna naravnost pa je bil v slučajih, če se je kaj hotelo storiti brez vednosti ali proti volji predstojnikov. Tako je n. pr. z vso ostrojtjo nastopil, ko je zvedel, da nekateri najemniki cerkvenih sedežev pod roko z oddajo sedežev barantajo; z ostrimi besedami je obsodil to početje in pristavil: „Cerkveno je ognjeno!“

Do svojih gg. kaplanov je bil rad uslužen, če so ga kaj poprosili. Še ni dolgo, kar mi je neki njegov nekdanji tržiški kaplan to-le pripovedoval: Za nek gotov dan si je od svojega šefa dobil dovoljenje iti z doma po nekih sicer lahko odločljivih opravkih; na predvečer tistega dne pa pride iz Rotov sporočilo, da bo treba iti naslednje jutro nad uro hoda daleč k nekemu bolniku s sv. obhajilom; g. kaplan bi bil lahko odložil svoje nameravane potovanje na drug dan, pa g. svetnik Špendal se je ponudil, da gre z veseljem mesto njega k omenjenemu bolniku. Pomisliti je zraven treba, da g. župnik ni bil tedaj trdnega zdravja in po letih že precej nad 60; torej mu tako dolga in težavna pot k bolniku ni bila lahka, pa jo je kljub temu podvzel le da je s tem mogel napraviti uslugo svojemu g. kaplanu. Vsak župnik bi gotovo ne bil tako postrežljiv. — Ko so gospodje kaplani v ožjem krogu z gg. Francem in Nikotom Ahačičom in nadučiteljem Kraglom napravljali svoje sestanke, se je g. svetnik Špendal z veseljem odzval povabilu, da je prišel v njihovo družbo.

Iz vsega tega je jasno, da † Špendal ni bil tako prevzet in napuhnen, kakor so nekateri o njem sumili. Po postavi in nastopu že itak velik, je znal vedno visoko čuvati svojo duhovsko dostojanstvo in vse to ga je na zunaj naredilo ponosnega in ravno ta ponos so mu nekateri včasih močno zamerili. — Da je pa po svojem drugem dohodu v Tržič tako skrbno znal čuvati svoje duhovniško dostojanstvo, ga je pač naučila skušnja ob času njegovega kaplanovanja v Tržiču in je pravočasno in bistro razumel zlasti glede občejanja v družbi res-

ničnost ljudskega reka, da kdor ponižuje se sam, podlaga je tujčevi peti.

Kakšna neprimerna razvada, katere pa morda ni bil tisti kriv, kateremu se je podtikala, pa žalibog še po tolikih letih ni odpravljena.

V ponosni osebnosti župnika Špendala nikakor ne najdemo trdega, osornega značaja, ampak v njegovi ponositi postavi je bilo blago, mehkočuteče srce. Priča njegove srčne milobe so solze, ki so dostikrat zabliščale v njegovih očeh. Ob pogledu na resničnega reveža, ob pogledu na spokornega grešnika, ob sporočilu kake nesreče — vedno je v takih slučajih zasolzilo njegovo oko. In njegov poslovljni govor — govoren v solzah ganotja in ljubezni do svojih dolgoletnih faranov — ali ni izraz in dokaz Špendalove mehke, bližnjega ljubeče duše! — In če se ozremo nazaj na vsa ta našeta dejstva iz Špendalovega župnikovanja v Trziču, si pač ne moremo misliti, da bi se njegov značaj mogel primerjati visoki stavbi s samimi ravnimi črtami brez vsakega okraska, ampak pripoznati moramo, da je bil † Špendal poln ljubezni do svojih faranov, vsaj le ljubezen je mogla izvršiti velika dela, ki jih je storil v dobrobit Trziča.

Ob koncu svojega poročila, v katerem † Špendal našteva dela, ki jih je v Trziču izvršil, je zapisal pripombo: „Cerkev ima vsega zadosti; ne bo treba kmalu kaj drugega napravljati.“ Tudi o tem se je že v javnosti razpravljalo in se mu zato očitala samohvala in bahavost. Kot kronist je pač moral naštetiti in zabeležiti vse, kar se je ob njegovem župnikovanju za cerkev naredilo. Mesto, da bi presojali pomen gori navedenega stavka, poslušajmo in razumimo zadnji stavek, ki ga je † Špendal zapisal v trziško farno kroniko pred svojim odhodom iz Trziča; tako-le se glasi: „Delal sem in se trudil. Bog mi bodi milostljiv, če nisem kaj prav naredil.“ Boga je prosil usmiljenja in usmiljenje je gotovo tudi izprosil. Če koga muči misel delo † Špendala obsojati, naj bo usmiljen, ker je dobri naš Bog usmiljen ... (Konec prihodnjič.)

Kongresne knjižice in znake, ki jih morajo imeti prav vsi ndeleženci evh. kongresa, razen otrok, ki bodo pri mladinskem nastopu, dobite v župni pisarni med uradnimi urami dopoldne, v kaplaniji ali za drugi „Runo“. Knjižica z znakom stane 5 Din, z boljšim znakom 6 Din. Knjižica obsega 64 strani.

To in ono.

Kdaj bo treba iti na evharistični kongres v Ljubljano, že sedaj mnogi povprašujejo. Spored kongresa berete v mnogih listih, a še posebej opozarjamo: 1. Kdor hoče biti v Ljubljani že pri sprejemu papeževega odposlanca, mora iti v Ljubljano že v petek 28. junija vsaj s popoldanskim vlakom, ker se sprejem vrši na glavnem kolodvoru ob 5 popoldne.

2. Vsi otroci pojdejo v Ljubljano teš, da prejmejo sv. obhajilo, z vlakom, ki odhaja na praznik sv. Petra in Pavla iz Trziča zjutraj ob 5.14. Za te otroke poskrbijo gg. katehetje nadzorstvo. Če bi hoteli iti k otroški pobožnosti tudi manjši otroci, morejo iti samo v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov, ki sami prevzamejo zanje odgovornost. Vrnejo se otroci isti dan popoldne; iz Ljubljane je zanje odhod z vlakom ob 15.42.

3. Zlasti moški naj bi šli na kongres že tudi v soboto zjutraj z vlakom ob 5.14, oziroma z vlakom ob 6.39 iz Trziča. Ob desetih so namreč v Ljubljani za razne stanove stanovska zborovanja in je zlasti za moške važno, da teh zborovanj ne zamudijo.

Vsi moški, ki ne pojdejo v soboto zjutraj z vlakom v Ljubljano, naj bi pa šli vsaj v soboto z vlakom, ki odpelje iz Trziča ob 11.01. Tudi tiste ženske, ki nameravajo biti že v soboto v Ljubljani, naj gredo s tem vlakom, da so popoldne ob 15. uri pri I. manifestacijskem zborovanju na Stadionu. Tisti moški in verniki sploh, ki dopoldne ne morejo od doma, pa želijo biti pri večernih pobožnostih in pri nočni procesiji mož in fantov, naj gredo iz Trziča z vlakom, ki odhaja ob 14.39 in ob 17.58.

4. Kdor bo šel na kongres le v nedeljo 30. junija, naj gre z vlakom, ki odhaja iz Trziča ob 6.39.

Povratak večine bo z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane v nedeljo zvečer ob 18.37.

Za vse označene vlake je že naprošena železniška uprava, da oskrbi več vagonov. Razumljivo je seveda, da se bodo nekateri vozili tudi še z drugimi vlaki in avtobusi, a to opozorilo naj vsakega udeleženca iz naše župnije vzdrži, da že sedaj napravi načrt pri katerih evharističnih slovesnostih bo v Ljubljani navzoč.

Vse drugo kar bo še potrebnega bomo še oznanili in boste mnogotera navodila še brali v listih in kongresni knjižici.

Prvoobhajancev je bilo letos 107. Prijeli so Jezusa prvič v svoja srca v nedeljo

26. maja pri osmi sv. maši. Vsa slovesnost je bila jako prisrčna. Popoldne se je vršila za prvoobhajance in vse druge številne otroke mladinska pobožnost zunaj cerkve sv. Jurija nad Bistrico. Udeležili so se lepe pobožnosti tudi otroci s Kovorja s svojim g. župnikom. Lepo je bilo.

Psov naj nihče ne vodi na pokopališče!

Temeljito čiščenje župne cerkve, strokovnjaška očistitev Lajerjeve slikarije v svetišču in čiščenje vseh oltarjev, se prične takoj prve dni junija.

Velikodušni dar Din 5000 je prejela Vincenc. konferenca v Trziču od bombažne predilnice in tkalnice Glanzmann & Gassner ob zlatem jubileju podjetja. Bog povrn!

Oznaniila za junij.

2. Nedelja v osmini Vnebohoda in prva nedelja v mesecu. Zjutraj mesečno sv. obhajilo za moške.

7. Prvi petek v mesecu. Sv. maša ob 6. uri pred Najsvetejšim. Na predvečer od osme do devete ure skupna molitev svete ure v župni cerkvi.

8. Binkoštna vigilijska. Ta dan je strogi post: zdržek mesnih jedi in pritriganje v jedi. Po šesti sveti maši je slovesen blagoslov krstne vode in nato peta sv. maša.

9. Binkošti, zapovedan praznik in nedelja. Ob šestih in desetih je sv. maša pred Najsvetejšim in z dvema blagoslovoma. Pred deseto sv. mašo, ki je slovesna z leviti, je klicanje Svetega Duha. Udje bratovščine Svetega Duha prejmejo ta dan ali katerikoli dan v osmini popolni odpustek pod navadnimi pogoji.

10. Binkoštni pondeljek, nezapovedan praznik. Svete maše so v župni cerkvi kot ob nedeljah. Takoj po šesti sv. maši gre, ob vsakem vremenu, procesija k Sveti Ani pod Ljubeljem, kjer bo sv. maša s pridigo.

11. Binkoštni torek. Ob šestih je orglana farna sv. maša.

12., 14., 15. kvaterni dnevi z običajnimi zahtevami glede posta.

16. Praznik sv. Trojice in kvaterni nedelja. Ob šestih in desetih je sv. maša pred Najsvetejšim. Zadnji dan za prejem velikonočnega sv. obhajila! Pred vrati je pušca za reveže Vincencijeve konference. Po prvi sv. maši ostane Najsvetejši še pol ure izpostavljen za uro molitve za duhovnike. Popoldne po večernicah je običajno darovanje za slovesno mrtvaško opravilo naslednjega dne.

17. Slovesno mrtvaško opravilo za vse pokojne trziške farane, posebno za dobrotnike trziške župne cerkve. Ob 1/2 6 so velike bilje, nato slovesna črna peta sv. maša z leviti in končno obhod po pokopališču, kjer je libera pred pokopališko kapelico.

20. Sveto Rešnje Telo, zapovedan praznik. Ob šestih je sv. maša pred Najsvetejšim, druga sv. maša je ob osmih, ob devetih je slovesna peta sv. maša z leviti in med to sv. mašo je običajno darovanje fantov in deklet. Takoj po sv. maši se vrši procesija po običajni poti in v običajnem redu.

Vso osmino praznika sv. R. T. bo zjutraj ob šestih sv. maša pred Najsvetejšim.

23. Nedelja v osmini praznika sv. R. T. Službe božje v navadnem redu.

27. Pričetek tridnevne na čast Srcu Jezusovemu. Zvečer ob osmih so litanije Srca Jezusovega.

28. Srce Jezusovo in Vidov dan. Zjutraj ob šestih je orglana sv. maša pred Najsvetejšim. Po sveti maši se vrši posvetitev božjemu Srcu. Ob osmih se vrši slovesna črna peta sv. maša z leviti za vse, ki so padli za vero in domovino.

29. in 30.: Bo označeno v prihodnji številki. Red božje službe bo najbrže drugačen vsled evharističnega kongresa v Ljubljani.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod 2., ves. odveza 9., 20., 29.

Dekliška Marijina družba: shod 20., skupno sv. obhajilo in sv. maša za družbo 27.

Marijina družba za žene: shod 16., skupno sv. obhajilo 9.

Mladinska pobožnost: 23. popoldne, ko je nagovor za otroke in ljudsko petje otrok.

Šolska sv. spoved bo obvezna in označena v šolah in v cerkvenem oznanilu.

Na Kofcah: 23. ob 10. uri žegnansko opravilo.

Župnijska kronika za april 1935.

Aprila v naši župniji rojenih: 10.

Aprila v naši župniji poročenih:

1. Kunavar Franc, delavec v predilnici, Trzič, Pot na pilarno 9 in Brađeška Marija, delavka v predilnici, Trzič, Dekliški dom, poročena 22. aprila.

Aprila v Trziču umrli:

1. Kopač Ana, hči delavca, rojena 14. 4. 1935 v Trziču, umrla v Trziču, Za Virjem 1, dne 16. aprila.

2. Šmid Jožefa, zasebnica-vdova, rojena 28. 2. 1856 v Trziču, poročena 10. 11. 1879, umrla v Trziču, Kurnikova pot 1, dne 17. aprila.

3. Dolinšek Marija, zasebnica-vdova, rojena v Predosljih 26. 2. 1873, poročena 8. 11. 1896, umrla v Trziču, Prečna ulica 2, dne 28. aprila.

4. Mrak Franc, sin delavca, rojen v Kranjski gori 24. 2. 1935, umrl na Bistrici 50, dne 30. aprila.

Aprilska poročila od drugod:

1. Sova Zora, hči predilniškega delavca iz Trziča, Preska 7, rojena v Trziču 3. 11. 1934, je umrla v ljubljanski bolnici 11. 4. 1935.

2. Berger Engelberta, rojena v Trziču 24, dne 19. 10. 1907, se je poročila v Mariboru, župnija Svete Marije, dne 21. 4. 1935 z Arschitz Josipom.

3. Levicki Karel, rojen v Trziču 31. 8. 1902, se je poročil v Varaždinu 22. 4. 1935 z Merlić Gabrijelo.

4. Čarman Viktorija, rojena v Trziču 207, dne 22. 9. 1906, se je poročila na Limbarski gori pri Moravčah 22. 4. 1935 z Rode Cirilom.

5. Ahačič Anton, vdovec, rojen v Dolini 54, se je poročil v Celju 28. 4. 1935 z Marijo Koščak.

6. Clemente Marija-Helena, hči šolskega upravitelja iz Doline, se je rodila v ljubljanski bolnici 27. 4. 1935.

Za predstavnika in založnika: Anton Vovk, župnik v Trziču. Za urednika v Ljubljani: Dr. P. Guido Rant, O. F. M. Za Zadržno tiskarno v Ljubljani: Srečko Magolič.